

M.S.W. SEM-III (CBCS) (2016 COURSE) : WINTER - 2017

SUBJECT: URCD -9: CO- OPERATIVE PRACTICES IN RURAL DEVELOPMENT

Day: Monday
Date: 30/10/2017

Time: 02.00 PM TO 05.00 PM
Max. Marks: 60

W-2017-0396

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Answers to both the sections should be written on **SEPARATE** answer books.

SECTION - I

- Q.1** Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**
- a) Concept of co- operation
  - b) Pravara nagar cooperative projects
  - c) Maharashtra co- operative societies Act, 1960

- Q.2** Explain principles of cooperation. **(10)**

OR

“AMUL is an ideal model of rural development “. Comment.

- Q.3** Write an essay on history of cooperative movement. **(10)**

OR

Write major provisions in Indian co- operative societies Act, 1904.

SECTION - II

- Q.4** Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**
- a) Problems of cooperative organization
  - b) Co- operative credit society
  - c) Income generation

- Q.5** Write the role of co- operatives in Poverty Alleviation. **(10)**

OR

Illustrate importance of fishery cooperatives in rural development.

- Q.6** Write the importance of labor co- operatives. **(10)**

OR

Write the dynamics of politics in co- operation.

* * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.
- ३) दोन्ही विभाग वेगवेगळ्या उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग - १

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. (१०)
- अ) सहकाराची संकल्पना
ब) प्रवरा नगर सहकारी प्रकल्प
क) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा १९६०

- प्र.२ सहकाराची तत्त्वे स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

‘अमुल हा ग्राम विकासातील आदर्श प्रकल्प आहे’ भाष्य करा.

- प्र.३ सहकार चळवळीचा इतिहास यावर निबंध लिहा. (१०)

किंवा

भारतीय सहकारी संस्था कायदा १९०४ यातील महत्त्वाच्या तरतुदी लिहा.

विभाग - २

- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. (१०)
- अ) सहकारी संस्थांच्या समस्या
ब) सहकारी पतसंस्था
क) उत्पन्न निर्मिती

- प्र.५ दारिद्र्य निर्मुलनातील सहकार क्षेत्राची भूमिका लिहा. (१०)

किंवा

मत्स्य सहकारी संस्थांचे ग्राम विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा.

- प्र.६ मजूर सहकारी संस्थांचे महत्त्व लिहा. (१०)

किंवा

सहकार क्षेत्रातील राजकारणाचे विविध पैलू लिहा.

* * * *